**Euroopa Parlament**
2019-2024

*Eelarvekontrollikomisjon*

**2023/2173(DEC)**

14.12.2023

# RAPORTI PROJEKT

Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta
(2023/2173(DEC))

Eelarvekontrollikomisjon

Raportöör: Michal Wiezik

## SISUKORD

**lk**

1. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....3

2. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS.....5

3. EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....7

# 1. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

**Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta**
**(2023/2173(DEC))**

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet,

– võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi ühisettevõtete eelarveaasta 2022 kohta koos ühisettevõtete vastustega[1],

– võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust[2] 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,

– võttes arvesse nõukogu 2024. aasta veebruari soovitust ühisettevõtte tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (00000/2024 – C9-0000/2024),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 319,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012[3], eriti selle artiklit 71,

– võttes arvesse nõukogu 19. novembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 219/2007, (EL) nr 557/2014, (EL) nr 558/2014, (EL) nr 559/2014, (EL) nr 560/2014, (EL) nr 561/2014 ja (EL) nr 642/2014[4], eriti selle artiklit 26,

– võttes arvesse komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrust (EL) 2019/887 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 71 osutatud avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevate asutuste näidisfinantsmääruse kohta[5],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

– võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja

[1] ELT C, C/2023/1025, 16.11.2023.
[2] ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.
[4] ELT L 427, 30.11.2021, lk 17.
[5] ELT L 142, 29.5.2019, lk 16.

energeetikakomisjoni arvamusi,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0000/2024),

1. annab heakskiidu Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte tegevdirektori tegevusele ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisel / lükkab edasi otsuse tegemise heakskiidu andmise kohta Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte tegevdirektori tegevusele ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisel;

2. esitab oma tähelepanekud alltoodud resolutsioonis;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus ja resolutsioon, mis on selle lahutamatu osa, Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte tegevdirektorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada nende avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

## 2. ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI OTSUS

**Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta raamatupidamiskontode sulgemise kohta**
**(2023/2173(DEC))**

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta lõplikku raamatupidamisaruannet,

– võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet ELi ühisettevõtete eelarveaasta 2022 kohta koos ühisettevõtete vastustega[1],

– võttes arvesse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287 tehtud kontrollikoja kinnitavat avaldust[2] 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta,

– võttes arvesse nõukogu 2024. aasta veebruari soovitust ühisettevõtte tegevusele heakskiidu andmise kohta 2022. aasta eelarve täitmisel (00000/2024 – C9-0000/2024),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 319,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012[3], eriti selle artiklit 71,

– võttes arvesse nõukogu 19. novembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 219/2007, (EL) nr 557/2014, (EL) nr 558/2014, (EL) nr 559/2014, (EL) nr 560/2014, (EL) nr 561/2014 ja (EL) nr 642/2014[4], eriti selle artiklit 26,

– võttes arvesse komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrust (EL) 2019/887 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 71 osutatud avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevate asutuste näidisfinantsmääruse kohta[5],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

– võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja

[1] ELT C, C/2023/1025, 16.11.2023.
[2] ELT C, C/2023/112, 12.10.2023.
[3] ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.
[4] ELT L 427, 30.11.2021, lk 17.
[5] ELT L 142, 29.5.2019, lk 16.

energeetikakomisjoni arvamusi,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0000/2024),

1. annab heakskiidu Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta raamatupidamiskontode sulgemisele / lükkab edasi Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta raamatupidamiskontode sulgemise;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte tegevdirektorile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale ning korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* (L-seerias).

## 3. EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

**tähelepanekutega, mis on Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa (2023/2173(DEC))**

*Euroopa Parlament*,

– võttes arvesse oma otsust Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõtte 2022. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

– võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamusi,

– võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0000/2024),

A. arvestades, et Brüsselis asuv Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõte (ühisettevõte CA) asutati programmi „Euroopa horisont“ raames 2021. aasta novembris ajavahemikuks kuni 31. detsember 2031[1]; arvestades, et ühisettevõttega CA asendati 2007. aasta detsembris teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames kümneks aastaks loodud ühisettevõte lennunduse valdkonnas ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks[2] (Clean sky 1) ning ta on selle õigusjärglane. Ühisettevõtte tegevusaega pikendati 2014. aasta mais, et jätkata tegevust programmi „Horisont 2020“ raames kuni 31. detsembrini 2024[3] (Clean Sky 2);

B. arvestades, et ühisettevõte CA on teadusuuringutele ja innovatsioonile suunatud avaliku ja erasektori partnerlus lennunduse ümberkujundamiseks kestliku ja kliimaneutraalse tuleviku suunas; arvestades, et selle asutajaliikmed on EL, keda esindab komisjon, ja ühtse alusakti I lisas loetletud lennundussektori organisatsioonid[4]; arvestades, et lisaks on ühisettevõttel CA assotsieerunud liikmed, keda valitakse osalemiskutsete alusel;

C. arvestades, et läbipaistvuse suurendamiseks peaksid kõik ühisettevõtted avaldama oma raamatupidamise aastaaruandes asjakohase teabe liikmete osamaksete kohta programmide tasandil; arvestades, et ühisettevõtted peaksid esitama iga programmi kohta, milles nad osalevad, liikmete kategooriate kaupa kuni aasta lõpuni kogu asjakohase teabe, sealhulgas vastava programmi jaoks seatud õigusnormidest tuleneva toetuse eesmärgid, saadud toetused ja juriidilised kohustused;

***Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine***

1. võtab Euroopa Kontrollikoja aruande (edaspidi „kontrollikoja aruanne“) põhjal teadmiseks, et ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2022 lõppenud eelarveaasta kohta annab kõigis olulistes aspektides õiglase pildi ühisettevõtte

[1] Nõukogu määrus (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames.
[2] Nõukogu määrus (EÜ) nr 71/2007, millega asutatakse ühisettevõte Clean Sky 1.
[3] Nõukogu määrus (EL) nr 558/2014 ühisettevõtte Clean Sky 2 asutamise kohta.
[4] Nõukogu määrus (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames.

finantsseisundist 31. detsembri 2022. aasta seisuga ning finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele; märgib, et raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud on kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed;

2. võtab teadmiseks, et ühisettevõtte 2022. aastal kasutada olnud lõplik eelarve (mis sisaldab uuesti sisse kantud eelmiste aastate kasutamata assigneeringuid, sihtotstarbelisi tulusid ja ümberjaotamisi järgmisse aastasse) sisaldas 411,2 miljoni euro ulatuses kulukohustuste assigneeringuid (2021. aastal 182,6 miljonit eurot) ja 415,3 miljoni euro ulatuses maksete assigneeringuid (2021. aastal 189,9 miljonit eurot);

3. märgib, et muudatused ühisettevõtte eelarve suuruses sõltuvad suuresti mitmeaastaste teadus- ja innovatsiooniprogrammide rakendusetapist; märgib, et 2022. aastal alustas ühisettevõte programmi „Euroopa horisont“ rakendamist, mistõttu sisaldab 2022. aasta eelarve esimeste programmi „Euroopa horisont“ 2022. aastaks kavandatud projektikonkursside kulukohustuste eelarvet ja sellega seotud eelmaksete makse-eelarvet;

4. märgib, et ühisettevõtte 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes on liikmekategooriate (EL ja erasektorist pärit liikmed) lõikes kirjendatud sissemaksete summad üksteisest märkimisväärselt erinevad; märgib, et selle põhjuseks on asjaolu, et ELi rahaline toetus kinnitatakse ja kajastatakse, kui see on ühisettevõttele makstud projekti rakendamise alguses, kuid liikmete mitterahalist sissemakset kajastatakse alles pärast projekti rakendamiseks tehtud ja deklareeritud kulude kinnitamist; märgib, et kontrollikoda leiab, et ühelt poolt rahaliste sissemaksete kajastatud summa ning teiselt poolt mitterahaliste sissemaksete vahelist erinevust ei käsitletud ühisettevõtete 2022. aasta raamatupidamise aastaaruandes optimaalselt, kuna ei esitatud teavet ühisettevõtte liikmete juriidiliste kohustuste kohta aasta lõpu seisuga;

5. märgib, et mis puudutab programmi „Horisont 2020“, oli ühisettevõte 2022. aasta lõpuks täielikult sidunud 1716 miljonit eurot ELi maksimaalsest tegevustoetusest allkirjastatud toetuslepingute jaoks programmi raames ning et sellest kulukohustustega seotud summast tuleb ligikaudu 70,1 miljonit eurot (ehk 4,1 %) lähiaastatel välja maksta veel lõpule viimata projektide jaoks; märgib lisaks, et erasektorist pärit liikmed olid juriidiliselt kohustunud andma ühisettevõtte põhitegevusse mitterahalist toetust summas 968,3 miljonit eurot ja mitterahalist toetust täiendavaks tegevuseks 1,2231 miljardi euro ulatuses ehk 101,6 % miinimumeesmärgist, milleks on 2,1549 miljardit eurot; märgib lisaks, et nendest kulukohustustega seotud summadest teatati täielikult 2022. aasta lõpus;

6. märgib, et programmi „Horisont 2020“ tegevuste jaoks ei saanud ühisettevõte uusi kulukohustuste assigneeringuid, kuna ta oli oma viimase projektikonkursi lõpule viinud 2020. aasta lõpuks; märgib, et tegevuskulude maksete assigneeringute täitmise määr oli 78 % (2021: 83 %);

7. märgib, et märkimisväärse arvu käimasolevate programmi „Horisont 2020“ projektide tehniline tegevus hilines või vähenes COVID-19 ja Ukraina-vastase agressioonisõja tõttu, mistõttu tuli neid projekte muuta või pikendada ning lõppmaksed lükati edasi 2023. aastasse;

8. märgib seoses programmiga „Euroopa horisont“, et komisjon tegi 2022. aastal rahalisi toetusi 178 miljoni euro ulatuses ja et ühisettevõte kasutas peaaegu täielikult 176 miljoni euro suurust tegevustoetust eelmakseteks, mis olid seotud selle programmi raames sõlmitud esimeste toetuslepingutega;

9. märgib, et 2022. aasta lõpus oli ühisettevõtte haldusmaksete eelarve (jaotis 2) täitmise määr madal – 54 %; märgib, et ühisettevõtte eelarvehaldust ja finantsjuhtimist käsitleva aruande kohaselt tulenes see peamiselt 2022. aasta viimases kvartalis osutatud IT- ja kommunikatsiooniteenustest, mis tuli maksta 2023. aastal, ning komisjoni osutatavate teenuste kulude vähenemisest;

***Hanked ja personal***

10. märgib ühisettevõtte CA 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande põhjal, et ühisettevõte CA avaldas 2022. aastal kaks avatud hankemenetlust, millest esimene algatati oma vajaduste katmiseks ja teine kuue ühisettevõtte nimel institutsioonidevahelise hankemenetlusena (juhitud IT-teenused); märgib lisaks, et 2022. aasta alguses sõlmis ja allkirjastas Keskkonnahoidliku Lennunduse Ühisettevõte teabevahetuses üksteist institutsioonidevahelist teenuste raamlepingut, mis oli 2021. aastal kolme ühisettevõtte nimel algatatud institutsioonidevahelise avatud hankemenetluse tulemus;

11. märgib, et ühisettevõtte 2022. aasta ametikohtade loetelus oli kokku 44 koosseisulist töötajat (ajutised töötajad, lepingulised töötajad ja lähetatud riiklikud eksperdid), kusjuures 2022. aasta lõpuks oli täidetud 40 ametikohta; märgib, et kahte lähetatud riikliku eksperdi ametikohta ei täidetud, sest 2023. aasta ametikohtade loetelus on ette nähtud ainult 41 ametikohta ja mitte ühtegi lähetatud riiklikku eksperti;

***Haldus- ja kontrollisüsteemid***

12. märgib, et programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ kulude järelauditeid tegi komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ühine audititalitus; märgib, et programmi „Horisont 2020“ kulude (tasaarvestused ja lõppmaksed) kohta teatas ühisettevõte, et esinduslik veamäär on 1,6 % ja allesjäänud veamäär 0,4 %[5] ning et programmi „Euroopa horisont“ järelauditeid ei ole veel tehtud, sest esimesi vahemakseid on oodata alles 2024. aastal;

13. märgib, et maksete kontrollimehhanismide hindamiseks auditeeris kontrollikoda programmi „Horisont 2020“ raames 2022. aastal lõplike toetusesaajate tasandil tehtud maksete juhuvalimit[6]; märgib, et ühel juhul leidis kontrollikoda ja kvantifitseeris tõsise vea, mis tulenes enamdeklareeritud personalikuludest, sest toetusesaaja esitas eelarvestatud personalikuludel põhineva kuludeklaratsiooni;

14. märgib, et 2022. aasta lõpuks oli ühisettevõte välja töötanud ja rakendanud täieliku riskipõhise lähenemisviisi eelkontrollidele kooskõlas ühise rakenduskeskuse[7] suunistega, võttes arvesse ühisettevõttele omaseid riskiolusid; märgib, et selleks määras

[5] Ühisettevõtte CA 2022. aasta konsolideeritud tegevusaruande peatükk 4.1.1.
[6] Toetusesaajate juures kontrollitud toetustega seotud maksetehingute puhul on kvantifitseeritavate vigade aruandluskünnis 1 % auditeeritud kuludest.
[7] Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi ühine rakenduskeskus.

ühisettevõte kindlaks kõige asjakohasemad riskikriteeriumid ja töötas nende põhjal välja riskipõhise seiremeetodi; märgib, et selline käsitlusviis võimaldas ühisettevõttel hinnata iga projekti ja toetusesaaja riskitaset projekti rakendamise peamistes etappides, nagu toetuslepingu koostamine, toetuslepingu muutmine, aruandlus ja maksed; märgib sellega seoses, et ühisettevõte koostas ka oma riskipõhise käsitlusviisi sisesuunised ning koolitas ja juhendas oma töötajaid selle nõuetekohase järjepideva rakendamise alal;

15. märgib, et ühisettevõtete tugevdatud seire juhtumitest koostatud valimi üksikasjalik analüüs tõi ilmsiks mitu puudust, mis takistasid nende tulemuslikku ja tõhusat seiret; märgib, et pärast kindlaksmääratud tähtaja möödumist jäeti tugevdatud seiret nõudev märge uuendamata või maha võtmata ja et ametnik jättis riski pärast kontrollimeetmete rakendamist ümber hindamata;

16. nõustub kontrollikojaga, et ühisettevõte peaks tagama, et kõigi tugevdatud seiremeetmetega kaasneksid konkreetsed kontrollimeetmed, mis on suunatud tuvastatud riskidele, ning et hiljem kontrollitaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul nende tulemuslikkust;

17. rõhutab, nagu ka kontrollikoda seda tegi, et programmi „Euroopa horisont“ raames on muutunud olulisemaks, et ühisettevõte rakendaks oma konkreetset riskipõhist lähenemisviisi toetuste haldamisele;

18. rõhutab, et ühisettevõtte toetusesaaja ja/või projektistruktuur muutub programmi „Euroopa horisont“ raames märkimisväärselt, näiteks suureneb VKEde, uustulnukate ja suuremate konsortsiumide arv, samuti nõue kasutada programmi „Euroopa horisont“ tegevuste puhul üksnes avatud hankemenetlusi ning seetõttu ei pruugi varasemates programmides kindlaks tehtud riskitegurid olla enam asjakohased ja võivad tekkida uued riskitegurid;

***Eelmiste aastate tähelepanekute täitmise kontroll***

19. märgib, et ühisettevõtete iga-aastastes eriaruannetes esitatud tähelepanekud ei ole tegelikult kontrollikoja „ajastatud soovitused“; märgib, et kontrollikoda võtab nende tähelepanekute suhtes igal aastal järelmeetmeid, hinnates nende staatust kui „avatud“ või „suletud“;

20. märgib, et kontrollikoja kolmest tähelepanekust (üks 2020. aastal ja kaks 2022. aastal) on suletud kaks: märgib, et avatud tähelepanekuga viidatakse ajutiste töötajate kasutamisele, mida ühisettevõte põhjendab fikseeritud ametikohtade loetelu piirangutega ja programmide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ samaaegsest rakendamisest tuleneva töökoormusega.